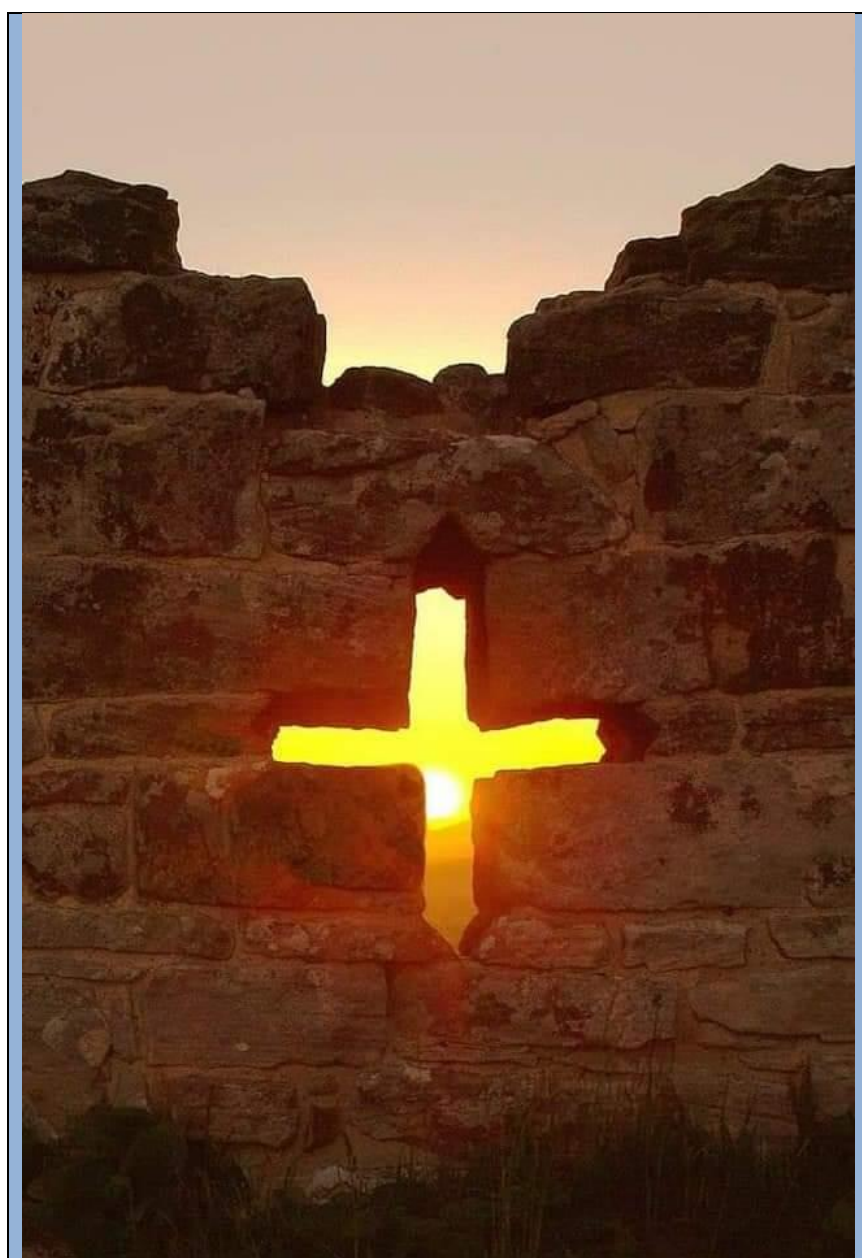

SFÂNTA CRUCE ȘI DECORAȚIILE MILITARE (spicuiri)

Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT

CONSIDERAȚII PRIVIND CREDINȚA LA MILITARI¹

Reflectând asupra spuselor Sanctității sale Bartolomeu I al Constantinopolului privind păstrarea credinței ortodoxe și a limbi latine din acest colț de țară trebuie să punctăm elementele specifice ale creștinismului poporului român. Minunea existenței și rezistenței sale constă întâi de toate în CREDINȚA puternică. Credința tare a fost liantul continuității. Deși nu s-a botezat, într-un an anume, poporul român s-a născut creștin. Misiunea apostolică a Sfântului Andrei în Scythia a fost posibilă în momentul de început al cristalizării creștinismului ca religie. Virtuțile dacilor și romanilor de luptători s-au transformat treptat în virtuți creștine².

Moștenirea statorniciei dacice și vocația expansiunii romane a creat o statornicie în credință. Fără a înceta a fi viteji străbunii noștri au devenit pașnici. Prezenți în mijlocul oștirii – preoții militari – devin așa cum i-a definit Sfântul Apostol Pavel „cu coiful mântuirii, cu platoșa dreptății, cu sandalele păcii și sabia cuvântului”³.

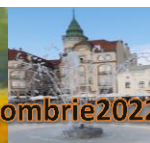
Alte caracteristici ale poporului român creștin constau în „puterea de jertfă și îndurare și credință puternică în nemurire și înviere”⁴. Este binecuvântată credința dacilor în nemurire și jertfelnicia pură pe care o făceau aceștia. Dărnicia și ospitalitatea

¹ Constantin Moșincat, *Puterea credinței*, Ed. Imprimeria de vest, Oradea, 2001

² I.P.S.Daniel – Creștinismul poporului român, factori de continuitate și unitate națională în Armată și Biserică, p.25

³ Ibidem, p.28

⁴ Ibidem, p.28-29

sunt proverbiale la români. Smerenia a devenit o virtute creștină. Conlucrarea și dialogul au devenit spirit românesc și poate că nu întâmplător placarea steagului cu același „NIHIL SINE DEO” alături de „PRIN NOI ÎNȘINE” sunt expresii ale credinței și puterii.

Misterul pătrunderii și răspândirii credinței în Christos și Dacia romană – în situația ambiguă a izvoarelor scrise, pune-n discuție materialul arheologic de natură paleocreștin. Astfel vasele de lut cu incizia semnului crucii pe baza fundului sau pe mâner – descoperite la Porolissum (Sălaj) și datate în secolele II-III d.ch. fac parte din categoria obiectelor de uz comun.

După formarea sa și așezarea în state feudale, poporul român, creștin, începe să-și lase urme indubitabile prin lucrările cronicarilor, prin diplomația creștină-europeană la care aderă principii români – și participarea la CRUCIADE împotriva păgânității.

Acum 480 de ani Neagoe Basarab lăsa fiului său Theodosie – celebrele învățături în care grija de căpetenie, pentru apărare, este asemănată cu „o inimă vitează de bărbat” în care omul cu arma trebuie să-și asume răspunderea apărării. Pentru ca Armata, ca instituție, să-și asigure îndeplinirea nobilelor idealuri trebuie să pornească și să asculte porunca și învățătura lui Hristos.

Lecția căii Crucii o știm de pe vremea împăratului Constantin cel Mare, fapt pentru care pe drapelele de luptă și ale fraților Asănești, a lui Mircea, Ștefan cel Mare și Mihai vom regăsi crucea ca simbol al Puterii. Dacă simbolurile folosite de strămoși sunt Sfinte, sau ridicările de zidiri bisericesti – în cazul lui Mircea la Cozia, Ștefan în Moldova după fiecare bătălie – sunt cunoscute și interpretabile sfaturile, sub formă de poruncă, date de Neagoe Basarab sunt, fără echivoc, pornite din pură credință.

Pentru a înlătura teama de dușman Neagoe îndeamnă să „luăm pe Dumnezeu în ajutor în inimi... cu smerenie ... spre a ne fi ajutor spre vrăjmașul nostru”⁵. O filozofie asemănătoare există și la Ștefan cel Mare care credea că Dumnezeu câștigă războaiele, iar victoriile trebuie răsplătite prin post și recunoștință pentru ajutor. O asemenea învățătură și o asemenea privire înapoi ne dă convingerea căi puterea credinței dă putere armatei.

Am amintit mai sus de pildele domnitorilor a căror credință în Dumnezeu ia călăuzit și ajutat în luptă. Ca instituții Biserica și Armata au fost împreună mereu. În centrul spațiului comunității Biserica a fost așezată și înconjurată cu grijă. Fără biserică-i pustiu. Pentru a umple acest gol – casa bihoreană – a fost mărită pentru a cuprinde în casa Domnului – biserică – pe toți gospodarii. Câmpurile de bătălie au fost de multe altare deschise spre Domnul în care jertfa supremă a exprimat credință. Cel dintâi învățător al micului ostaș a fost, fără îndoială, popa din sat. Așa se face că la vremea cătăniei obiceiul *tainei sfintei spovedanii* era un adevărat ritual pentru tinerii ce urmau a pleca la oaste. După aprobarea și introducerea serviciului și asistenței religioase în armată, rolul preotului militar a fost de multe ori hotărâtor. Nu demult plecarea la oaste reprezenta prima despărțire de cei dragi. Singurătatea printre străini, depărtarea, asprimea serviciului, schimbarea modului de trai au determinat o înstrăinare. Atunci sfetnicul duhovnicesc – preotul militar – a alinat, a mângâiat și a îndreptat.

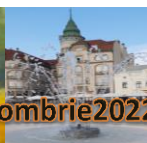
Pilda de îndeplinire a datoriei ostășești ne-o dă chiar Mântuitorul Hristos prin sfatul ce-l dă ucenicilor pentru a se pregăti de luptă. „...Cine nu are sabie, să-și vândă haina și să-și cumpere”⁶. Pe acest temei sfinții apostoli se înarmează cu credință pentru a propovădui învățăturile Mântuitorului a cărui Pildă de jertfelnicie a fost urmată prin „credință până la moarte” pentru a avea cununia vieții. Învățăturile Sfinților Apostoli au creat o concepție a Soldatului - creștin. Sub Constantin cel Mare armata devine creștină. Tot sub acest semn s-au purtat și cruciadele în evul mediu. Dintr-o asemenea concepție s-a dezvoltat și cultul **Sfinților Mucenici Militari** dintre care, în părțile noastre, cei mai cunoscuți sunt Sfântul Gheorghe, Dimitrie, Nistor, Procopie, Macarie, Vah, Teodor Tiron, Teodor Stratilat. Armata bizantină a sărbătorit pe Sfinții Arhangheli Mihai și Gavril.

Sub semnul crucii s-au dus războaie și pentru întărirea credinței s-a apelat la Atotputernicul. Cu drapelele de luptă sfințite și cu sufletele fortificate au pornit dorobanții și roșiorii cucerirea independenței de stat. Generalul Cerchez elogiind luptele de la Smârdan, purtate de dorobanții Regimentului 3 îndemna să „păstreze amintirea bravilor ce au căzut pe câmpul de luptă, să trăiți ca să arătați fraților voștri ce este vitejia”⁷. După Vidin colonelul Falcoianu își felicita ostașii constatând că asemenea

⁵ Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Theodosie, Ed.Minerva, București, 1970, p.278.

⁶ Noul Testament – Luca 22, 3 b.

⁷ Victoria de la Smârdan din 12 ianuarie 1578 este una dintre cele mai frumoase ale României, spunea generalul Haralambic. Cercetări recente ne îndreptătesc să afirmăm că dorobanții văzuți și imortalizați de Nicolae Grigorescu – în celebra sa pânză „Atacul de la Smârdan” nu sunt alții decât

ca la strămoși „bărbăția este împerecheată cu răbdarea, vârtoșia trupului, cu tăria inimii”⁸.

Forța credinței s-a reflectat cel mai adesea în jurământul ostășesc, când împrejurul unei mese „pe care s-a așezat evanghelia, crucea și cele necesare serviciului divin, s-au grupat recruții, s-a adus drapelul și în prezența șefului de corp și a ofițerilor preotul a oficiat serviciul divin și apoi cu mâna pe drapel s-a rostit cu glas tare sacrul jurământ.

VEZI Gindirea militară universală primul jurament

Numai cu iubire de Patrie și cu credință în Dumnezeu puținii de la Călugăreni, Grivița, Smârdan, Jiu, Mărăști, Mărășești, Oituz, Oarba de Mureș, Carei, Budapesta, .., Banska Bistrița, au triumfat, făcând ca vitejia lor să fie înscrisă în cartea de aur a neamului.

Dintre cele dintâi lupte și până la ultima cruciadă împotriva necredincioșilor bolșevici purtată de armatele mareșalului Ion Antonescu, poporul și conducătorii săi au avut credința că sabia fără puterea Crucii lui Hristos nu poate aduce biruință.

Speranța unui an mai bun a fost exprimată la cumpăna dintre ani 1940/1941 în următorul mesaj, semnat de conducătorul statului, Ion Antonescu:

„ROMÂNII!

În noaptea aceasta sfântă ași dori să fiu pretutindeni, să fiu alături de fiecare din voi.

Să intru creștinește în tinda casei tale, SĂTEAN TRUDIT, ca să-mi încălzăsc cugetul la focul care pâlpâie în vatra ta săracă și credincioasă. Să-ți dezmierd pruncii, să-ți privesc cu mândrie feciorii, pe care se reazămă toată puterea și viața ta și a Neamului. Ca să poți înțelege că tu ești Țara, că de hărnicia și credința ta și a copiilor tăi atârână bogăția și viitorul Patriei.

Să bat la ușa ta mărunță, MUNCITOR ZBUCIUMAT, și să-ți întind o mână caldă, de frate, ridicat și el prin muncă și prin trudă. Ca să simți că munca ta este înțeleasă, că mă zbat pentru mulțumirea ta și a familiei tale împovărate. Această mulțumire va veni prin înfrățirea tuturor, prin munca noastră laolaltă, prin înțelegere și ascultare și nu pe căile urei sau ale prăbușirii altuia. Fiindcă munca și credința înaltă, pe când invidia și ura surpă. Și tot gândul meu este să te înalț prin grijă curată și creștinească față de tine și de ai tăi.

Să urc treptele casei tale, BOGATULE, ca să știi că averea ta ne e scumpă – dacă este curată – fiindcă este a ȚĂRII. Că bucuriile casei tale, pe care alții nu le au, ne încredințează că din propria ta cunoștință și înțelegere ne vei ajuta să facem din bucuria ta, bucuria altora.

Să intri în casa ta împodobită de gânduri, CĂRTURARULE, ca să-ți poți da seama ca tăcuta ta suferință și îndârjită ta așteptare nu sunt fără izbăvire. Că apostolatul tău la școală. La altare, în dregătorii, nu este o risipă de faptă necântărită, neînțeleasă. Că pe gândurile și sufletul tău se reazămă toată încrederea noastră, toată puterea de îndrumare și de creațiune.

Să pătrund ca un duh nevăzut, al cazarmii, acolo unde dormiți voi, OSTAȘI SCUMPI, braț de oțel al Țării, și ca un părinte cu neliniștită iubire să-mi lipesc buzele de frunțile voastre strânse pentru ca să puteți pricepe că asprimea adevărată din grije și de iubire pleacă.

Ași voii mai ales, Români, frați dragi și încercați, să simțiți toți că astăzi mă străduiesc să fac să se cârmuiască cu înțelegere și iubire, iar nu cu trufie și asprime.

Că toată râvna mea este să vă strâng suferințele și să vi le îndrept cu toată credința mea în Dumnezeu și oameni.

Știu că tu, sătean trudit, n-ai plug și n-ai haine; că fierul e scump pentru punga ta goală și bumbacul nu-ți ajunge ca să-ți îmbraci copiii; că pământul ți-a rodit puțin și gurile casei tale sunt multe.

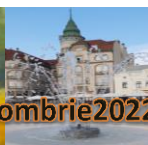
Știu că tu, meșteșugar chinuit, nu-ți poți îndestula nevoile cu greul muncii tale; că râvnești să nu-ți mai vezi copiii ofiliți și să-ți știi fruntea despovărată de griji și sărăcie.

Știu că tu, bogatule, ești tulburat fiindcă ai voii pace și liniște pentru ca să ai siguranța bunurilor tale și mulțumirea averii pentru urmații tăi.

Și tu cărturarule, care ai tăcut ieri și taci și astăzi, știu că aștepti ceasul când țara să-ți cinstească mintea, Neamul să-ți prețuiască sufletul și Statul să-ți întemeieze soarta pe rostul tău de cârmaci al cugetelor și nu să te umilească izgonindu-te de la luptă sau trudindu-ți viața în umilirea sărăciei.

Înaintașii ostașilor din Batalionul 21 Infanterie general „Traian Moșoiu” din Oradea. Vezi pe larg Constantin Moșincat – Starea de Veghe, Ed.Papyrus, Oradea, 1997.

⁸ Înalt ordin de zi din 15 februarie 1878.

Iar tu Armată dragă, ofițeri și ostași, știm că ai voi să-ți speli fruntea de rușinea înfrângerii și să meriți umbrele părinților și strămoșilor care au știut muri.

Vă înțeleg cu toate așteptările, fiindcă sunt și ale mele.

Din zori și până în zori mă străduiesc să aduc un fir de lumină în întunericul suferințelor noastre.

Trebuie însă să înțelegeți cu toții că numai Dumnezeu poate aduce izbăvirea prin minuni de fulgeri, și eu nu sunt decât om.

Am primit pe umerii mei povara statului în ceasurile cele mai zbuciumate.

Dinastia zbuciumată și hulită; granițele trădate și prăbușite; sute de mii de români izgoniți din vetrele lor cotropite și aruncați pe drumul deznădejdei; pierderea bogăției și veniturilor unei treimi din teritoriul țării; sporirea sarcinilor pentru sprijinirea izgoniților, a funcționarilor și institutelor pribeg, nici un sprijin serios din afară, urmarea unei politici de nesinceritate față de toți și izolarea țării neînțeleasă de nimeni și lovită de toți, descompunerea morală și pierderea autorității Statului prin greșelile pe care le cunoașteți prea bine; o luptă aprigă între generații și anihilarea forțelor politice care ar fi putut constitui un reazem al ordinii; un an agricol rău, cu toate aspectele sărăciei, cu lipsa totală a aprovizionării orașelor și a regiunilor de munte; în sfârșit, pedeapsa destinului prin cutremurele pustiitoare care pe atâția dintre voi.

ROMÂNII!

În această noapte de adevăr, de credință și de lumină vouă nu vă cer decât o judecată dreaptă.

Nu vă cer gânduri de răsplată.

Dar vă cer să înțelegeți că am făcut tot ceea ce un om sprijinit de Dumnezeu putea face.

Am întărit dinastia, curățind Tronul de pete umilitoare și treptele lui de slugi nevrednice.

Am cântărit poziția Țării, sprijinind-o pe înțelegerea cu trei dintre mai mari și mai puternice imperii ale lumii, o înțelegere sigură și demnă, care să ne dea liniștea și să ne asigure propășirea viitorului în onoare.

Am făcut un mare acord economic, sprijinit de FUHRER, ca să pot reface tot inventarul agricol al ȚĂRII, să dăm țăranilor pluguri și tractoare, să întemeiem o industrie agricolă și să ne putem pune în valoare bogățiile, refăcând și drumurile noastre

Am sprijinit și așezat pe toți refugiații în instituțiile izgonite din teritoriile sfâșiate, expropriind 56.000 hectare, pentru a da rosturi de viață celor pribegi și dându-le ajutoare în bani tuturor.

Am repus Statul, pe cât am putut, pe bază de cinste și muncă și am dat justiției întreaga răspundere a condamnării marilor vinovați de distrugerea averii publice, smulsă din jertfa cetățenească, iar justiția a și pășit în îndeplinirea acestei sarcini.

Am luptat să împac generații, să folosesc energia creatoare a tineretului și să fac din regimul legionar o pârgheie politică pentru sprijinul Statului pe tot ce este nobil și înălțător în tineret.

M-am străduit să înlătur toate consecințele anului rău agricol, aprovizionând regiunile sărace, controlând prețurile, stăvilind speculațiunile; și am făcut totul ca să ajut pe sinistrați, făcând legi și dând credite și ajutoare pentru reclădirea a tot ceea ce a fost cu putință.

Și cu toate aceste jertfe, pot să vă spun că am realizat economii în bugetul Statului, așa cum nu s-a făcut altă dată.

Toate înfăptuirile din această vreme vă vor fi astăzi aduse la cunoștință, ca să mă judecați, cei de bună credință, după ceea ce am realizat.

După ce veți lua cunoștință de aceste împliniri, veți conveni, Români, că în trei luni de guvernare a săvârșit tot ceea ce nu am putea săvârși, în împrejurări atât de grele.

S-au făcut, desigur și unele greșeli. Cele mai multe sunt însă pornite din nerăbdarea, justificată până la un punct, de a înlătura cu un minut mai devreme umilințele și suferințele atâtor generații.

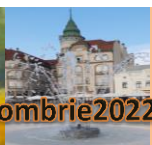
Nu cred însă să fie printre voi, Români, unul singur, care să creadă că Generalul Antonescu – hărțuit între salvarea Țării și drumurile în străinătate pentru asigurarea viitorului – ar fi putut împiedica o greșală și n-a făcut-o.

Să nu uităm că eram în pragul anarhiei și al ocupației străine și că am străbătut o revoluție.

N-am specificat nici onoarea, nici liniștea și nici viitorul Neamului. Atât pot să vă spun. Cine este Român și om, mă poate înțelege.

ROMÂNII!

Aceste zile de reculegere creștinească vin ca să ne aducă aminte că FIUL OMULUI a coborât printre noi ca să ne schimbe, a suferit apoi, ca să ne înalțe, și a murit ca să ne mântuiască.

Dumnezeu este cu noi, în credința noastră. Să ne schimbăm, să ne înălțăm, să ne mântuim.

Tu, Române, care ai stat până azi de o parte, schimbă-ți sufletul și prindete în lanțul nostru de credință românească, fii verigă de temei și statornicie.

Tu, Române, care m-ai judecat până astăzi după interesele tale tulburate, după ambițiile tale neîmplinite, scutură-ți povara slăbiciunii.

Dă-ți seama că nu ne cârmuiește nici vanitatea, nici interesul, nici intriga, că le disprețuim pe toate. Și că singura noastră bucurie și singura noastră vanitate este Țara, este Neamul și Vrednicia românească.

Tu, Române, care după ce ai cules lauri de desfățare pe ulițele luptelor politice și n-ai cugetat decât la tine și nu la aplaudatorii tăi, tu, care vii astăzi să ne judeci numai după trei luni de guvernare cu o moștenire tragică când ai avut ani de liniște și i-ai pierdut zadarnic; tu care te grăbești să ne condamni fiindcă drumul vanității îți este deocamdată închis, ai curajul și spune ce ai fi făcut cu destinul național dacă îl aveai în mâini în ceasurile acestea sfâșietoare și dacă crezi că a veghea asupra lui este astăzi o binefacere sau cea mai chinuitoare dintre poveri?

Fii om, fii drept și recunoaște că pe deasupra ambițiilor și intrigilor și urilor este Patria, este veșnicia Neamului și că acolo trebuie să ne întâlnim întotdeauna, chiar dacă nu ne înțelegem de fiecare dată.

Și tu tânăr, entuziast și dornic de sacrificiu, care vrei cu dezlănțuirea viforoasă a vârstei tale să spargi barierele și să îneci în uitare și blestem orice urmă din trecut, ia aminte că adevărata creație cere pregătire, suferință și așteptare, cere înfrățire între generații, cere îndreptarea prin înfăptuiri și nu prin răzbunare. Și dă-ne ascultarea ta credincioasă ca să-ți ducem pașii pe drumul biruinței.

ROMÂNII!

În această noapte, când fiecare ascultă din străfunduri o sfântă și grea poruncă lângă vatra datinilor, înțelegeți că și patria este o vatră de credință, care așteaptă flacăra voastră de iubire din arderea jertfei noastre.

Uniți-vă, români, în credință, în iubire și muncă.

Uniți-vă, din toate colțurile sfâșiate ale Neamului, din toate casele, ca să ducem mai departe străduința strămoșilor și viitorul copiilor noștri.

Cum suntem strâns uniți într-un Dumnezeu, să fim strâns uniți într-o țară.

Înțelegeți că de aceea ne-am pierdut granițele și drepturile și onoarea, fiindcă nu am știut să ne unim la vreme și să ne îndreptăm unii pe alții.

Granițele unui neam se zidesc întâi în suflete și mor tot în suflete, atunci când un popor nu știe să le păstreze în inima fiecăruia.

Unitatea și forța neamului aduc plinătatea drepturilor.

Anul care sfârșește a fost un an de prăbușire și de ispășire.

În rosturile viitoare ale lumii, legați cu onestă onoare de ziditorii ei, noi vom putea împlini, cu fapta noastră, nu numai reînvierea românească, dar și un rost de civilizație românească.

Scuturați frunțile de neliniște; pregătiți piepturile de jertfă; întăriți inimile cu credință.

Țara are nevoie de toate sufletele, de toate brațele, de toate puterile.

Un an nou, cu faptă nouă.

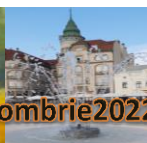
Cu Dumnezeu înainte și să strigăm români:

TRĂIASCĂ ROMÂNIA!"

„Cruciada împotriva comunismului” pornită ca „război Sfânt” a fost și încă mai suscită comentarii pro și contra conducătorului. Opinia noastră de început, pornită de la sfatul Mântuitorului către ucenici, de a se pregăti de luptă, îndreptățește atitudinea demnă de a folosi în acel ceas dreptul la o **„sfântă luptă, luptă pentru vetrele și altarele românești”**.

Viața petrecută în război.

Eu am fost mobilizat și (m-am) prezentat la Regimentul 1 Vânători la Craiova pe ziua de 20 august 1916. Pe ziua de 25 august am fost numit în garda poliției, ca șef de post. Pe ziua de 1 sept. 1916 am fost numit în gardă la conacu Ișalnița, la ofițeri prizonieri unguri, unde am avut în primire 21 de ofițeri și 7 ordonanțe, (în) total 28. Acolo am șezut până la 8 septembrie în ziua de Sfântă Maria când a venit (primit) ordin ca să-i ducem (pe prizonieri) la Vaslui, la Regimentul 25 Rahova. Și tot în ziua de 8 septembrie a

venit și Lina (soția sergentului Cilibiu) pe la mine că i-am trimis scrisoare că sunt bolnav, dar nu am fost bolnav, dar știam eu că mă trimite pe front și am zis eu ca să mai vie și ea pe la mine.

Și eu am plecat cu prizonierii la Vaslui și Lina a plecat acasă. Eu am ajuns pe ziua de 12 septembrie și am predat (pe prizonieri) și am luat dovadă de primire a lor. Am plecat la Craiova și am ajuns pe ziua de 16 septembrie cu tren(ul) de marfă. Pe ziua de 18 (septembrie) m-au dat la mitralierele franceze. M-au dus în tabără la Făcăi unde am învățat până la 28 septembrie, adică 10 zile, și (apoi) m-au trimis la Cireșu, în județul Mehedinți. Acolo am ajuns pe ziua de 1 octombrie. Acolo am găsit (aflat că) Regimentul era pe front în Gorj, la muntele Muncel și am șezut până au venit de au plecat la Căineni de Argeș. Am mers pe jos până la Balota și acolo ne-am pus pe tren până la gara Lotru în Argeș și am stat (și) acolo până pe ziua de 10 octombrie (1916)(și) am plecat înainte și ne-am dus la muntele Mormântul și în ziua de 14 octombrie (1916) vinerea mare am făcut o rugă cu un soldat, fost cântăreț și după ce am făcut ruga am început lupta pe la ora 8 și a(u) ținut până pe ziua de 15 octombrie. (Și) M-am întâlnit și cu Ion Tutunaru și pe la ora 4 după 12 ne-au respins și ne-am retras (până) la Perșani într-un munte și ne-am așezat în tranșee și am șezut în tranșee până în ziua de 16, 17 octombrie (1916). Pe ziua de 18 am început lupta care a ținut și noaptea și în ziua de 19 până pe ziua de 20 octombrie. La ora 8 din zi m-au rănit în mâna stângă. Tot în ziua asta a murit și sublocotenent Parabeni Ioan.

După ce m-au rănit am plecat și am raportat lui domnu sublocotenent Sculescu și lui domnu plutonier Baeria. Acolo pe front m-a pansat un caporal sanitar și am plecat la postul de ajutor, unde am fost pansat a doua oară (și deci) m-au mânat (la) în comuna Suiți la infermerie acolo m-au pansat și am adormit acolo până dimineața în școala numită Ion C. Brătianu că acolo era infirmeria. (În) ziua de 21 octombrie (1916) am plecat pe jos până la Curtea de Argeș (unde) am ajuns seara, și m-am pus în tren și m-am dus la Pitești, în căzărmiile (regimentului) 6 artilerie, căci acolo era spitalul. M-au băgat (internat) în spital pe ziua de 22 octombrie și am șezut pe ziua de 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31 octombrie.

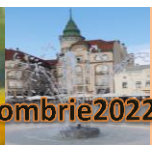
În timpul acela au venit pe la mine și Grigore a lui Luță și mi-au dat 6 mere și au venit și Grigore a lui Gurgoiu. În ziua de 31 octombrie am ieșit și eu la raport la domnu medic maior că să mă evacueze în spital la Tg. Jiu și mi-au dat drumul cu bilet din spital și am plecat pe ziua de 1 noiembrie din Pitești și pe ziua de 2 noiembrie (1916) am ajuns la gară Bărbătești și de acolo nu a mai mers trenul din cauză că ocupase inamicul gara Cărbunești(4), și m-am înapoiat (înapoi) la Craiova.

Acolo m-am prezentat la un spital și am dormit (acolo) până dimineața (și dimineața) m-a trimis domnu maior medic la Slatina. M-am dus la comenduire în Craiova mi-am vizat biletul de spital. Acolo m-am întâlnit cu moșu Costică, cu Aristică și cu cumnatu Mitru la spital, erau răniți la mâna dreaptă am vorbit cu ei și am plecat la tren. M-am pus (urcat) în tren și am ajuns la Slatina în ziua de 5 noiembrie (și) Acolo m-am prezentat la domnu plutonier Stănia Ion cu biletul de spital. (Acesta) m-a trimis la infermerie,(unde) m-au pansat că(că) încă nu îmi trecuse bine(rana) și am stat la infermerie până la 12 noiembrie. (Atunci) a venit (primit) ordin ca să plecăm toți răniții la Găești. Am plecat și noi care am fost răniți și nu eram vindecați și ceilalți am plecat pe jos și am ajuns în Găești. Regimentul se retrăsese la Ploești. Am mers înainte și ne-am dat jos la Ploești, (unde) ne-a spus un ofițer că Regimentul nostru este la Urziceni, în județul Ialomița. Ne-am pus iar în tren și am plecat la Urziceni, (dar) regimentul nu l-am găsit nici acolo și ne-am înapoiat la Ploești (unde) l-am găsit în cantonament în oraș. (și) Aici m-am prezentat din nou la domnu plutonier major Stănoi Ion, furierul regimentului și am stat în cantonament până în ziua de 20 noiembrie și deci au venit (primit) ordin să plecăm pe front și am și plecat. S-a format regimentul din (soldați) din mai multe regimente, căci nu erau soldați, și a luat comanda regimentului d(om)nul maior Pașalega Constantin.

Eu (am fost) repartizat în compania 2 din Batalionul 1. Compania a doua comanda d(om)nul locotenent Constantin Gheorg(h)e, iar Batalionul(1) îl comanda d(om)nul căpitan Grigorescu C(onstan)tin. Eu am căzut (repartizat) în plutonul al 2-lea ce îl comanda domnu plutonier major Gurcă Marcu (și)(care) m-a dat la secția 2 din plutonul al 2-lea

Plutonul 1 îl comanda domnu sublocotenent Văduva C(onstan)tin. Pe al 3(lea) îl comanda d(om)nul plutonier Ion C. Ion și plutonul al 4-lea îl comandă d(om)nul sergent Teodorescu Florea.

Regimentul făcea parte din Divizia 11(Infanterie) ce o comanda domnul general (Dumitru) Cocorăscu. Am plecat din Ploești pe ziua de 20 noiembrie și am mers până în satul Cocioc, județul Ilfov. Acolo am fost în avanposturi în noaptea de 22/23 noiembrie (1916) și dimineața am plecat înainte până la un sat Tâncăbești. Acolo noaptea ne-au pus în coloană de companie pe front de plutoane și au chemat

ofițerii la ordine. Ne-am pomenit că inamicu ne înconjurase de toate părțile și au început să tragă cu mitralierele și cu tunurile în noi și ne-au prins prizonieri în noaptea de ...

În acest moment jurnalul se întrerupe, numerotarea filelor sare de la fila 14 la 17, aproape inexplicabil, căci manuscrisul fiind capsat, ca un caiet, ar fi fost normal ca paginile 15,16 care lipsesc să aibă în corespondență lipsă și paginile 40 - 42. Ori acolo paginația este în regulă. Înțelegem din context, că data luării în prizonierat a fost 23/24 noiembrie 1916. Ce s-a întâmplat până pe 17 ianuarie, în acest caz rămâne un mister. Jurnalul continuă cu următoarea frântură de text, fără ca să aibă un înțeles coerent :”într-un porumb copt și eram în echipă la d(om)nu(l) plutonier Cărciumaru Gheorghe, (din) Regimentul 2 Vâlcea.”

Zilele amărâte de prizonierat

Văzuți de către mine (am întocmit) lista cu generali, colonei, maiori, sub-locotenenți, și soldați prizonieri.

Generali: Costescu C(onstan)tin, Regimentul 10 Infanterie

Colonei: Jipa C(onstan)tin, Brigada I-a

Maiori: Tometescu C(onstan)tin, Reg(imentul) 1 Vânători

Sub-locotenenți: Milatescu C(onstan)tin, Reg(imentul) 58 Infanterie; Pârvulescu Grigore, Reg(imentul) 58 Infanterie; Iserulescu Ilie, Reg(imentul) 58 Infanterie; Selepu Vasile, Reg(imentul) 58 Infanterie; Găvănescu Gheorghe, Reg(imentul) 58 Infanterie; Eftatepol Gheorghe, R(egimentul) 1 Vânători; Rădăcină Eugen, R(egimentul) 1 Vânători; Paveliu Mihail, R(egimentul) 1 Vânători; Ivan Nicolae, R(egimentul) 1 Vânători; Grigorescu Gheorghe, R(egimentul) 1 Vânători.

Pizonieri cumpărați de negustori din Moreni: Băloi I. Petre, Regimentul 18, Pest de Jos; Tătariu Petre, Regimentul 18, Bălteni. Băiatu I. Nicolae, Regimentul 18, Pest de Jos; Cimpocru Dumitru, Regimentul 58, Brătuia; Birău Constantin, Regimentul 18, Crețești; Mănăsie Gheorghe, Regimentul 18, Crețești; Neagu Ștefan, Regimentul 18, Ionești.

(În prizonierat) pe ziua de 17 ianuarie 1917 m-au dat la infirmerie ca planton să nu se împreune soldații cei bolnavi cu cei sănătoși. Aici am stat până la 1 martie și (de) la 1 martie 1917 m-au trecut în echipa 2 la d(om)nul plutonier Văduva Nicolae căci eram din Gorj, comuna Săcel și erau mai mulți gorjeni și era și din Vlădueni și Peșteana.

Pe ziua de 26 februarie 1917 a venit un Prinț german, Prințul Derois al 6-lea de Saxonia. Pe ziua de 15 martie am făcut baie. Pe ziua de 16 martie am avut vizita medicului german și pe ziua de 18 martie, sâmbăta am plecat din Pitești la Moreni în județul Prahova la sondele de păcură. Luni dimineată am ajuns (în) gară la Moreni, cu trenul și (unde) ne-am dat jos și am mers pe jos 20 de km și iar pe la ora 12 ziua am ajuns la Moreni. Luni 20 martie 1917 și pe 21 martie am avut repaus. Pe ziua de 22 martie 1917 am făcut un marș. Am plecat din Moreni și ne-am dus ca(m) 4 km printr-o pădure, dar pe șosea, până la un sat numit Edera. Acolo ne-au dat repaos 3 ore și în timpul acesta au venit 2 femei din satul acela să ne aducă de mâncare. Au adus câte o felie de mămăligă și câte un fir de praz.

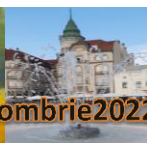
În acea pădure am avut o mare bucurie când am auzit cucul cântând ce nu credeam să-l mai aud prin câte greutăți am trecut dar numai singurul Dumnezeu mi-a fost de ajutor ca să trăiesc timpul de față și mă rog lui Dumnezeu ca cum m-a păzit de gloanțe așa să mă păzească și de moarte năpraznică ca să mai văd și eu fetițele mele și nevasta mea (pe) care le-am lăsat plângând când am plecat din ochii lor.

Am cules puține urzici în secuiu (săcuțul) bieteii Polini (fiica sergentului) și m-am uitat la numele ei scrise pe secui și m-au trecut lacrimile și le-am sărutat și m-am închinat și m-am rugat lui Dumnezeu ca să-mi dea sănătate și mie și lor ca să mai vorbesc odată cu ele și să(fie)mari căci mi-am adus aminte când era libertate cum aduceau ele fel de fel de floricele și-mi da și mie ca tată și mata (soției) flori de mirose(au) că sunt foarte frumoase. După aceea am venit la lagăr și urzicile le-am fiert în gamelă și am zis Doamne ajută, dar le-am mâncat goale că nu aveam pâine, că pâinea ne-o da seara și ne da foarte puțină, câte 4 soldați la o pâine.

Credință și speranță

Azi 25 martie 1917, blagoveșteniile (Buna Vestire) am mâncat urzici în loc de pește și la 26 Floriile tot asemenea mâncare am mâncat în acele sfinte zile, dar i-am mulțumit lui Dumnezeu căci am fost sănătos.

La 2 aprilie 1917 Sfintele Paști au venit țârcovnicii din Moreni, acea comună și ne-au dat și nouă la toți paște în lagăr. A venit și primarul comunei cu un cărciumar cu o căruță cu pâine și cu două coșuri cu

ouă și ne-au dat și nouă de om câte o pâine și un ou și am zis Bogdaproste și Doamne ajută și nouă ca să scăpăm de această pedeapsă Dumnezeiască că în timp de opt luni de zile n-am mâncat nici un ou până în ziua de azi.

M-am gândit și la bieteile fete că o suferi și ele tot ca mine de foame și de toate.

Azi 21 mai 1917 de Sf. Constantin și Elena și duminica mare am avut repaus. M-am gândit la Gavia de la noi și m-am gândit și la Aneta (fiica) și la biata Polina (fiica), că n-o fi avut și ele ce le trebuie: încălțăminte și multe și de biata mamă (soția sa) a lor necăjită și amărâtă, neștiind de sorta mea cum nu știu eu de soarta lor și am zis Doamne ai grijă de toată lumea și grijă și de fetele mele, de nevasta mea și de soru mea căci mi-am adus aminte că plângea și ea de mine când am plecat de acasă. S-a gândit și ea că cu un frate mai rămăsese și ea din atâți nenorociți frați care i-a avut și în ziua de azi nu-i mai are și nici tată, nici mamă decât pe singurul Dumnezeu de ajutor.

Azi 1 iunie am fost bolnav de stomac și m-am dus la vizită și mi-a dat d(om)nul doctor năsturei (pastile) și le-am înghițit și cu ajutorul lui Dumnezeu mi-a trecut și am fost scutit și eu azi.

Azi 9 iunie ne-au dat și nouă o jumătate de pâine, Societatea Alianța (la) care lucrăm de la 23 martie 1917 și au urmat cu dat înainte și aveam și un sfert (de pâine) de la lagăr, (primit) până la 24 iunie.

Duminică 25 iunie s-au dus și la biserică 20 de soldați(români) și 8 ruși, total 28. Și următoarea duminică la fel.

Astăzi joi 29 iunie 1917 Sf. Petru, această zi sfântă este ziua nașterii mele în care împlinesc 39 ani, pornesc spre 40. (Am scris) să ții minte unde am fost ursat(sortit) să împlinesc această etate, de ani, în comuna Moreni, județul Prahova, prizonier.

Astăzi 2 iulie 1917, duminică am fost 30 (de) români și 10 ruși. Ruși au făcut mai multe rugăciuni în care toți(în) cor (au) cântat și s-au închinat ca și noi. Dar sunt un fel de tătari de nu se înclină de fel și nu merg la biserică, sunt turci.

Astăzi, duminică, 23 iulie 1917, a venit popa cu 2 cântăreți de a făcut slujbă la noi în lagăr și au făcut rușii o rugăciune, toți în cor. Tătarii și jidanii n-au ieșit la slujbă pentru că ei nu cred în Hristos și nu se înclină defel. Au altă religie.

Azi 8 august 1917, am mâncat și eu una frântură de porumb fiert. Mi-a dat Migiu și i-am zis și eu Doamne ajută. M-am gândit la traiul meu din timp de pace, cum mâncam.

Azi 13 august 1917, a venit preotul din Moreni și a făcut slujbă în lagăr.

Azi 8 septembrie 1917, Sfânta Maria mică, anu de când a venit Lina (soția) pe la mine la conacu Ișalnița, când eram în gardă, și acum sunt la Moreni Prahova prizonier

Azi 10 septembrie 1917, a venit preotul din Moreni și a făcut slujbă în lagăr.

Azi 12 decembrie 1917, a fost Crăciunul nemților și am avut și noi repaus.

Azi 19 decembrie 1917, am avut repaus pentru că a fost anul nou la nemți, adică 1 ianuarie 1918 și au avut sărbătorile Sf. Vasile.

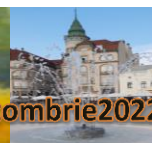
Azi 25 decembrie 1917, Sfânta Naștere a Domnului nostru isus Cristos. Crăciunul cu zile foarte triste căci mă gândesc că și al doilea Crăciun îl petrecem tot în mizeria de prizonierat.

Doamne isuse Cristoase scapă-ne pe noi de această pedeapsă Dumnezeiască care este pornită asupra noastră pentru păcatele noastre. Iartă-ne și fă pace Doamne să ne ducem și noi la casele noastre și la copilașii care au rămas plângând și suspinând și neștiind nimic de sorta noastră cum nu știm nici noi de ei că mai trăiesc sau că nu i-am văzut de un an și una lună și 23 de zile, adică de la 2 noiembrie 1916 de când am fost rănit la mâna stângă și am plecat noaptea și am lăsat bieteile fete plângând. Și eu am plecat plângând de mila lor că rămân fără tată. Doamne ai grijă de ele și de nevasta mea căci este foarte necăjită și tristă căci a rămas toată sarcina asupra ei. Că s-o gânde și ea că este Crăciunul și n-o fi având nici porc, nici haine, nici încălțăminte ca să poată umbla să-și câștige și ea hrana pentru ea și pentru fete. Doamne ai grije și de ele. Doamne Amin.

Această zi sfântă, duminică, este finele anului 1917. Doamne auzi ne și pe noi ca Anu Nou 1918, de mâine, să vie cu pace și cu bucurie în toată Europa.

Azi 22 aprilie 1918, Sfintele Paști, le-am petrecut tot în Moreni, prizonier. Doamne isuse Cristoase scapă-ne și pe noi de această pedeapsă, Doamne Maica lui Dumnezeu păzește-ne sub acoperământul tău.

Azi, 29 iunie 1918, Sfântul Petru, ziua nașterii mele, care împlinesc 40 de ani, care ani i-am împlinit, acasă liber din pedeapsa războiului ceea ce nu mai credeam că mai ajung să mai împlinesc această etate de ani prin câte greutăți am trecut."

Ajuns acasă, cuprins de fericire sergentul N.Cilibiu nu ne mai relatează despre întâlnirea avută cu cei dragi.

HERALDICA MILITARĂ CU SPECIFIC RELIGIOS

Ordinele și decorațiile sunt cele mai valoroase însemne ale recunoașterii colectivității, a meritelor personale. Ordinele militare și decorațiile de război au semnificație aparte, ele sunt o răsplată pentru celor cu merite deosebite în serviciul ȚĂRII.

În timpurile vechi domnii Țărilor române își încrustau, pentru eternitate victoriile obținute ctitorirea de mănăstiri și biserici, iar pe oșteni îi răsplăteau prin înnobilare și înzestrare cu pământ.

Primele însemne particulare, sub formă de ordine și medalii, au apărut după crearea armatei permanente (1830), în vremea domnilor Alexandru Ghica și Gheorghe Bibescu în Muntenia (1849-1856) și Mihai Sturza în Moldova. După Unirea Principatelor sub Alexandru Ioan Cuza (1859-1866) s-a pus bazele sistemului de ordine și decorații care au fost distribuite după războiul pentru Independența de Stat din 1877-1878. elaborarea acestora s-a făcut pe bază de lege și regulament de aplicare și pentru purtare. Sistemul cuprinde ierarhic ordine, cruci, medalii și însemne onorifice, civile și militare.

Punerea în aplicare a sistemului de ordine și decorații a fost posibil după Congresul de pace de la Berlin 1872, în urma căruia prin lege s-au instituit: ordinul „Steaua României”, crucile „Trecerea Dunării” și „Elisabeta” și medaliiile „Apărătorii Independenței” și „Serviciul Credincios”. Sistemul a evoluat de atunci încolo.

În cele ce urmează ne vom ocupa în detaliu doar de acele dintre simbolurile heraldice cu specific religios.

Este de remarcat că în cadrul ordinelor ierarhia, de regulă dată pe clase, capătă cea mai mare prețuire gradul de „cruce de aur”, „mare cruce”. Pentru că armata a fost întotdeauna amănata de spiritul de credință și o înaltă moralitate creștină. „Serviciul Credincios” a căpătat valoarea unui ordin național, după înființarea în 1878, ca medalie și 1906 ca și cruce. După primul război mondial „regele țăranilor” Ferdinand I recompensează participanții cu pământ și ordinul „Mihai Viteazul” – exclusiv pentru ofițeri și unități citate, iar ostașii au primit „Crucea comemorativă a războiului 1916-1918”.

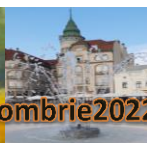
Într-un fel s-au altul fiecare dintre acestea include credința și crucea, căci de la Constantin cel Mare încolo semnul crucii arată oștilor creștine calea cea dreaptă. Dintre ordinele și decorațiile cu specific religios distribuite, în armata română, în perioada 1860-2001 amintim:

Ordinul „**Steaua României**”⁹ reprezenta o cruce bizantină, repetată, emailată albastru închis, înconjurată de roze și purtând coroana regală. În centrul însemnului se afla un medalion emailat roșu, cel de pe avers purtând acvila cruciată stând pe un fulger și un inel emailat albastru pe care era înscrisă deviza „IN FIDE SALUS”, iar cel de pe revers având cifra lui (Carol I, Ferdinand I, Carol II, Mihai I) după modelele modificate. Medalioanele erau înconjurate de o cunună de frunze de stejar, emailată verde. Panglica era roșie cu câte două dungi albastre pe margini. Modelul „de război” avea două săbii încrucișate între brațele crucii¹⁰. Pe brevetul de decorații al drapelului de luptă sunt înscrise motivele pentru care acestea au fost decorate.

Drapelul Regimentului 3 Dorobanți „Olt” decorat cu ordinul „Steaua României” cu spade în gradul de „mare ofițer”, cu panglică „Virtute militară”.

⁹ Înființată prin Înalțul decret nr.1108/10 mai 1957 modificată în 1932, 1938. Prin Înalțul decret nr.1023/ 2 aprilie 1942 au primit ordinul „Steaua României” cu spade și panglică de „Virtute Militară”. Drapele de luptă ale regimentelor 3 Dorobanți și 19 Infanterie. Pentru detalii vezi Constantin Moșincat, „Cronică de Marș 80 de ani de la înființarea Diviziei 11 Infanterie”, Ed.Cognito, Oradea, 1996.

¹⁰ Pentru detalii privind gradele, dimensiunile și modul vezi pe larg Ioan Safta, Rotaru Jipa, Tiberiu Velder, Floricel Marinescu, „Decorații românești de război 1860-1947”, Ed.Universitaria, București, 1993, p.38-53.

Pentru eroismul legendar de care au dat dovadă ofițerii, subofițerii și trupa acestui regiment în victorioasele lupte de la cota 81,6, Holodnaia Balca și Safhoz (11 octombrie 1941) când s-au avântat cu un deosebit elan la atac, reușind ca în două zile de lupte sângeroase să sfarme și să întoarcă rezistența inamică de pe valea Gnilaia asigurând Corpul 1 Armată cu o puternică bază de plecare la atac, în flancul și spatele poziției de rezistență inamică după linia Gniliacova, Dalnic, Tătarca.

Deși contraatacat de 5 ori, rezistă cu dârzenie pe poziție necedând nici o palmă din terenul cucerit. De aceeași bravură au dat dovadă în luptele de la Pădurea Cujbei, Zloți, Tărăclia, Ceaga, Tecuz, Alexandreni, Steluța, Copceac, Vuculovca și Novoselovca care au dus la eliberarea Basarabiei de Sud și ruperea primei linii de rezistență din fața Odessei.

Drapelul Regimentului II Romani nr.19 decorat cu ordinul „Steaua României” cu spade în gradul de comandor, cu panglică de „Virtute militară”.

..... **Ordinul „Serviciul Credincios”**¹¹ a fost plasat înaintea ordinului „Steaua României” ca ordin național cu grade de: mare cruce, mare ofițer și comandor, ofițer și colan. Avea forma unei cruci ovalizate concav, emailată albastru deschis, având între brațe cu o cunună din frunze de laur. Medalionul avea ștanțată stema mică a României nr.1921, iar reversul „Serviciul Credincios”. Marea cruce md.1932 a ordinului avea crucea de 55 mm atârnată de stea cu 8 roze – patru de aur și patru de argint – pe care era aplicată crucea gradului.....

Medalia „Virtutea Militară”¹² a fost cea mai înaltă distincție din categoria medaliilor și crucilor care s-a acordat gradelor inferioare. Avea forma unei cruci așezată pe o ghirlandă de frunze de stejar. În centrul crucii un medalion rotund cu inscripția „ALEXANDRU IOAN I, 1864”, „CAROL I DOMN AL ROMÂNIEI”, iar pe revers „VIRTUTE MILITARĂ”. Cele două clase pentru ofițeri – din argint aurit și argint pentru gradele inferioare a răsplătit faptele de curaj și devotament săvârșite pe câmpul de luptă.

Medalia „Crucea Comemorativă a războiului 1916-1918”¹³ a răsplătit militarilor și civilii participanți la războiul de întregire a țării. Medalia avea o cruce bizantină de fier de 40 mm înaltă și lată cu extremități romboidale cu laturile superioare de 10 mm și cele inferioare de 7 mm., pentru luptele de pe diferite fronturi pe panglică se aplicau barete de metal negru cu inscripții bronzate: ARDEAL, CERNA, JIU, CARPAȚI, OITUZ, BUCUREȘTI, TURTUCAIA, DOBROGEA, MĂRĂȘTI, MĂRĂȘEȘTI, TG.OCNA, ITALIA, 1919, 1916-1919¹⁴.

Medalia „Cruciada Împotriva Comunismului”¹⁵ s-a conferit tuturor militarilor și asimilaților de orice grad distinși pe frontul de Est. medalia avea o cruce simplă cu brațe late de 10,5 mm. Pe cruce se afla reliefată o mână ținând o spadă simbolizând lupta pentru creștinătate. Pe brațele crucii erau încrustate raze care porneau din dreptul gârzii spadei cu inscripția pe avers „CRUCIADĂ ÎMPOTRIVA COMUNISMULUI”, iar pe revers un cap de femeie și inscripția „ROMÂNIA RECUNĂSCĂTOARE”. Medalia a avut zece barete cu denumirea luptelor: BUCOVINA, BASARABIA, DOBROGEA, NISTRU, ODESSA, BUCUREȘTI, NIPRU, DON, CRIMEEA, DONET, MAREA NEAGRĂ.

Pe lângă valoarea de simbol ce atestă spiritul de credință jertfelnice al purtătorului față de cauza sacră de apărare a ȚĂRII, aceste simboluri artistice încorporau o înaltă valoare și un adevărat spirit românesc: CREDINȚA din care a izvorât și s-a întărit PUTEREA la români. La vederea acestor simboluri ne plecăm cu smerenie în fața acelor care prin faptele lor au intrat în panteonul neamului.

¹¹ Decret regal 1545/28.04.1932. Ibidem p.87-90.

¹² Temporar înființată de Al.I.Cuza 1864, a fost omologată prin Legea de organizare a armatei 27.03.1872. modificată prin I.D.2698/25.10.1880, I.D.2968/26.09.1916.

¹³ D.R. 1744/08.07.1918.

¹⁴ Crucea comemorativă a războiului 1941-1945. lista veteranilor bihoreni poate fi consultată în lucrarea „Serviciul Credincios”, Ed. GP Oradea, 2000, p.211-236.

¹⁵ D.R.1014/01.04.1942.